

Notitie

betreft: Herzonering industrieterrein Overdie

datum: 4 juni 2019

referentie: HH/RJ/DF 2990-9-NO-001

1 Inleiding en samenvatting

In opdracht van de gemeente Alkmaar is een geluidreductieplan opgesteld voor industrieterrein Overdie te Alkmaar. Krachtens artikel 67 van de Wet geluidhinder is een dergelijk plan vereist indien de geluidbelasting de waarde van 50 dB(A) ter plaatse van de zonegrens of de ten hoogste toegestane geluidbelasting op een of meer plaatsen binnen de zone overschrijdt. De voorgenomen, in de komende 5 jaar te treffen maatregelen om de geluidbelasting binnen die periode voor het hele industrieterrein te verminderen tot beneden de bedoelde grenswaarden, zijn beschreven in het geluidreductieplan.

Het bestemmingsplan zal, zoals het nu laat aanzien, binnen de looptijd van 5 jaar worden aangepast, zodanig dat het industrieterrein gedeeltelijk wordt gedezoneerd. In dat geval zijn de maatregelen uit het geluidreductieplan niet vereist.

In deze notitie zijn na overleg met de gemeente drie varianten voor de herzonering uitgewerkt. Na keuze van de voorkeursvariant kan de her- of dezonering uiteindelijk leiden tot een gewijzigde zonegrens.

2 Modellerings

2.1 Beleving van geluidbelasting rondom industrieterrein

Het beoordelen en beheren van de geluidbelasting van een industrieterrein als Overdie kan alleen door middel van een akoestisch rekenmodel. In dit zogenaamde zonebeheermodel zijn alle akoestisch relevante geluidbronnen opgenomen. Het zonebeheer betreft de gemiddelde geluidniveaus (langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus $L_{A,T}$). Maximale geluidniveaus ($L_{A,max}$) worden niet door de zonebeheerder getoetst, maar gereguleerd middels de omgevingsvergunning of door de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit.

Het meten van het geluid in de omgeving van een industrieterrein teneinde op deze wijze het industrielawaai te monitoren c.q. te beheren is om de volgende redenen niet zinvol:

- het meten van het geluid zal altijd een momentopname zijn waarvan niet vaststaat of de maximale representatieve bedrijfssituatie bij de bedrijven zich heeft voorgedaan;
- bij de geluidmetingen zullen ook de bijdragen worden geregistreerd ten gevolge van activiteiten die plaatsvinden buiten het industrieterrein (onder andere wegverkeerslawaai);
- ook het wegverkeerslawaai op het gezonde industrieterrein zal een geluidbijdrage aan het gemeten geluidniveau leveren.

2.2 Principe

Voor zover van een bedrijf een akoestisch rekenmodel beschikbaar is als onderdeel van de meest recente vergunningaanvraag, is dit opgenomen in het zonebeheermodel. Dit model geeft de daadwerkelijke geluidemissie en -immissie van het betreffende bedrijf weer in de representatieve bedrijfssituatie. Als van een type B-bedrijf conform het Activiteitenbesluit geen akoestisch model beschikbaar is dan wordt de geluidemissie ervan geacht gelijk te zijn aan de geluidemissie zoals die wordt bepaald op grond van de afstand voor geluid volgens de grenswaarde uit artikel 2.17 lid 2 van dit besluit en de oppervlakte van het bedrijfsperceel. Door middel van een groepsreductie wordt vervolgens van de bedrijven, die een hogere geluidbelasting dan de voor hen geldende geluidgrenswaarde genereren, de geluidimmissie beperkt tot de voor hen geldende grenswaarde.

Voor de type A- of B-bedrijven die minder geluid produceren dan toelaatbaar kan de toelaatbare geluidbelasting door middel van een maatwerkvoorschrift formeel verlaagd worden. Wanneer bijvoorbeeld uit bedrijfsbezoeken blijkt dat de werkelijke geluidbelasting van een bedrijf significant lager is dan de (vanuit het Activiteitenbesluit) toelaatbare ruimte, kan ambtshalve een maatwerkvoorschrift voor geluid worden opgesteld waarin de werkelijke geluidbelasting van het bedrijf wordt toegestaan. Deze geluidruimte wordt dan in het zonebeheermodel verwerkt.

Toetsing aan de geluidzone vindt plaats door de geluidimmissie te berekenen inclusief groepsreducties.

2.3 Categorieën

Het rekenmodel is geordend op adres. Er zijn in beginsel drie categorieën bedrijven in het zonebeheermodel opgenomen:

- bedrijven met een vergunning op grond van de Wabo: type C-inrichtingen;
- bedrijven die hun activiteiten moeten melden op grond van een Algemene Maatregel van Bestuur (over het algemeen het Activiteitenbesluit): type-B inrichtingen;
- overige niet meldingsplichtige bedrijven: type A-inrichtingen.

Daarnaast wordt rekening gehouden met lege kavels en/of bedrijfspanden.

Type C-inrichtingen

Van alle vergunningplichtige bedrijven is het akoestisch rekenmodel behorend bij de vergunningaanvra(a)g(en) opgenomen in het zonemodel. De in het actuele zonebeheermodel opgenomen geluidbronnen representeren de vergunde geluidsituatie van deze bedrijven. In principe voldoet de geluidimmissie ten gevolge van de betreffende bedrijven aan de grenswaarden op de beoordelingsposities uit de vergunning. Voor de inrichting van Sterk Beton is in het zonebeheermodel een aparte groep opgenomen voor een zogenaamde regelmatige afwijking, die niet wordt meegenomen bij het bepalen van de geluidimmissieniveaus in het kader van het zonebeheer.

Indien een bedrijf de bedrijfsactiviteiten heeft beëindigd, blijft de geluidruimte op het kavel gereserveerd voor een nieuw te vestigen bedrijf op dezelfde locatie.

Type B-inrichtingen

In het zonebeheermodel zijn twee soorten bedrijven opgenomen. Bedrijven met een akoestisch model en bedrijven zonder akoestisch model. Van de AMvB-inrichtingen waarvan geen akoestisch rekenmodel beschikbaar is, zijn de bronvermogens ingeschat op grond van de oppervlakte van het bedrijfsterrein. Met dien verstande dat het gemodelleerde bronvermogen niet leidt tot een hogere geluidemissie dan 50 dB(A)-etmaalwaarde op 50 m. In de praktijk resulteert dit in een aangehouden geluidvermogen van 94 dB(A)-etmaalwaarde voor een groot aantal kleinere type B-inrichtingen. Voor grotere inrichtingen zijn al naar gelang de bedrijfsoppervlakte naar ratio meerdere geluidbronnen van 94 dB(A) in het zonebeheermodel opgenomen.

Type A-inrichtingen

De bedrijven die niet zijn aangewezen als inrichtingen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken, de zogenaamde type A-inrichtingen, zijn in principe ingevoerd als een geluidbron met een bronvermogen van 94 dB(A)-etmaalwaarde. Hiermee voldoen deze bedrijven in ieder geval aan de standaardgrenswaarde uit het Activiteitenbesluit.

Lege kavels en/of bedrijfspanden

Voor zover kavels braak liggen of een bedrijfspand leegstaat, dan wel onbekend is wat voor type bedrijf er is gevestigd, is steeds uitgegaan van 1 of meerdere gereserveerde geluidbronnen van 94 dB(A)-etmaalwaarde al naar gelang de grootte van het pand of kavel.

Middels bovenstaande methodiek wordt het daadwerkelijke geluidniveau in ieder geval niet onderschat door het zonebeheermodel. Mogelijk is in de praktijk sprake van enige overschatting van de daadwerkelijke geluidniveaus, omdat lang niet alle AMvB bedrijven een geluidemissie van ten minste 94 dB(A)-etmaalwaarde zullen veroorzaken.

2.4 Redelijke sommatie

Volgens het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 artikel 2.3 lid 2 kan voor de bepaling van de geluidbelasting vanwege een industrieterrein een aftrek toegepast worden op de berekende geluidniveaus als gevolg van het feit dat niet bij alle bedrijven gelijktijdig de maximale representatieve geluidbelasting optreedt. Deze aftrek, de redelijke sommatie, kan onder voorwaarden worden toegepast. De maximale aftrek wordt bepaald conform de tabel uit bijlage II van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012:

Industrieterrein waarbij de geluidsbelasting op één of meer beoordelingspunten wordt bepaald ¹ door	Maximale aftrek in dB in het geval de geluidsbelasting op één of meer beoordelingspunten wordt bepaald ² door		
	bedrijven met een jaargemiddeld continue geluidsuitstraling	zowel bedrijven met een jaargemiddeld continue geluidsuitstraling als bedrijven met een jaargemiddeld niet continue geluidsuitstraling	bedrijven met een jaargemiddeld niet continue geluidsuitstraling
1 bedrijf (solitaire inrichting)	0	n.v.t.	2
Meer dan 1 maar minder dan 10 bedrijven	0	1	2
10 of meer bedrijven	1	2	3

¹ Bepalend zijn de bedrijven, met de grootste bijdragen aan de geluidsbelasting, die gezamenlijk een geluidsbelasting veroorzaken ter grootte van de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein als geheel verminderd met 1 dB.

² Bedrijven hebben een 'jaargemiddeld continue geluidsuitstraling' als de geluidsuitstraling jaargemiddeld gezien niet meer dan 2 dB lager is dan de geluidsuitstraling in de representatieve bedrijfssituatie.

De akoestisch maatgevende inrichtingen op industrieterrein Overdie betreffen voor de beoordelingsposities binnen de zone aan de oostzijde van het industrieterrein de afval sorteer- en verzamelbedrijven en de betonwarenfabriek van Sterk Beton gelegen aan het Zeglis. Het aantal bepalende bedrijven op de daar gelegen beoordelingsposities bedraagt, conform de bepalingen uit bijlage II van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (voetnoot 1 uit de tabel), bedraagt ten minste 2 en ten hoogste 5 stuks. Hierbij is uitgegaan van de vergunde situatie en zijn de reserveringsbronnen voor kadegebonden activiteiten aan het Zeglis buiten beschouwing gelaten. Niet bekend is of er hier sprake is van bedrijven met een al dan niet jaargemiddeld continue geluiduitstraling. Als wordt uitgegaan van een worst case aanname dat alle bedrijven een jaargemiddeld continue geluiduitstraling hebben bedraagt de maximale aftrek in het kader van de redelijke sommatie 0 dB.

De te hanteren maximale aftrek in het kader van de redelijke sommatie voor het gehele industrieterrein Overdie bedraagt derhalve 0 dB.

2.5 Overige modelleringsaspecten

Het akoestisch rekenmodel, zoals door de gemeente verstuurd ten behoeve van het onderzoek naar de verkleuring van de industrieterreinen Oudorp en Overdie, betreft de situatie eind 2016. Sindsdien zijn er voor zover bekend geen veranderingsvergunningen in het kader van de Wabo aangevraagd of meldingen Activiteitenbesluit gedaan met een akoestisch relevante impact. De sindsdien in de praktijk opgetreden wijzigingen aan de akoestische situatie op het industrieterrein betreffen derhalve alleen niet meldingsplichtige inrichtingen (type A) en meldingsplichtige inrichtingen (type B), waarbij door het bevoegd gezag geen nader akoestisch onderzoek is geëist.

Bij inrichtingen die door één puntbron wordt gerepresenteerd is deze bron in principe in het midden van het bedrijfsterrein of -pand geplaatst. Hierbij is als bronhoogte over het algemeen de hoogte van het dak van het betreffende bedrijfspand aangehouden. Hiermee wordt de worst case-situatie dat alle geluidemissie via het dak plaats vindt gerepresenteerd.

Tevens zijn in het rekenmodel reserveringsbronnen voor specifieke activiteiten opgenomen. Bedrijfsverzamelgebouwen zijn vooralsnog gemodelleerd met één puntbron per bedrijfsadres. Op sommige adressen is daarbij een groepsreductie of een reductie op de bronsterkte tot 10 dB toegepast (bijvoorbeeld bij het nieuwe bedrijfsverzamelgebouw gelegen aan de Salomonstraat). Voor deze inrichtingen dient maatwerk te gelden. Onbekend is of dit maatwerk momenteel voor deze inrichtingen is vastgesteld.

In sommige gevallen is het verschil tussen een bedrijfsverzamelgebouw en een aantal geschakelde bedrijfspanden niet exact aan te geven. In die gevallen is de akoestische werkelijkheid zo goed mogelijk benaderd, een en ander ter beoordeling van de zonebeheerder.

2.6 Actualisatie

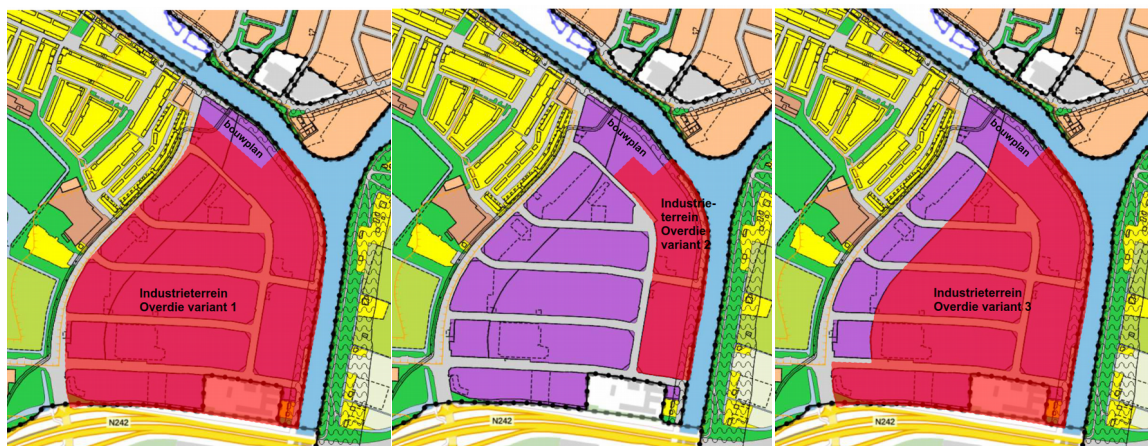
In rapport DF 2990-5-RA-003 zijn de rekenresultaten met het actuele zonemodel gegeven. Daaruit blijkt dat op de zonegrens en de grenswaarden bij woningen binnen de geluidzone op een aantal posities wordt overschreden. Door het gedeeltelijk of geheel dezoneren van het industrieterrein kunnen de overschrijdingen worden opgelost (zie hoofdstuk 3 en 4).

3 Gedeeltelijk dezoneren

In het onderzoek is een inkrimping van het industrieterrein beschouwd en een daarmee gepaard gaande wijziging van de ligging van de geluidzone. Hierbij zijn na overleg met de gemeente drie varianten bekeken:

1. wijziging van het industrieterrein zoals voorgesteld door de gemeente Alkmaar (zie figuur 1);
2. inkrimping van het industrieterrein met een groter aandeel bedrijven zodat bij alle woningen met een MTG kan worden voldaan aan deze hogere grenswaarde.
3. Inkrimping van het industrieterrein met de percelen Koelmanlaan 310, Bestevaerstraat 2-10, Zeglis 103-111 en de strook bedrijven direct aan de oostzijde van de Bestevaerstraat.

f1 Voorgestelde inkrimpingsvarianten (rood omkaderd) voor industrieterrein Overdie

De rekenposities zijn gesitueerd op 5 m boven het plaatselijk maaiveld of hoger al naar gelang de bouwhoogte van woningen. Per variant is een voorstel voor de ligging van de te wijzigen zonegrens opgenomen.

3.1 Variant 1: gemeentelijk wijzigingsvoorstel industrieterrein Overdie

In figuur 1 (achter deze notitie) zijn de berekende 50 en 55 dB(A)-etmaalwaarde geluidcontouren opgenomen op basis van het toekomstige rekenmodel voor de door de gemeente voorgestelde eerste variant van herzonering.

Omdat de geluidzone zal worden gewijzigd zijn de zone-immissiepunten niet langer op dezelfde posities gelegen als in het huidige zonebeheermodel, maar op de gewenste toekomstige zonegrens (zie figuur 1), hetgeen een onderlinge vergelijking met het actuele zonemodel lastig maakt. De bouwplannen Jaagpad Oost zijn niet langer binnen de geluidzone gelegen en behoeven verder geen toetsing ten aanzien van de gewijzigde geluidzone.

Uit de rekenresultaten blijkt dat met de gemeentelijke variant van herzonering overschrijdingen van de MTG's blijven bestaan bij diverse woningen gelegen aan de Piet Heijnstraat en op de te projecteren woningen aan het Zeglis. Variant 1 is dus geen variant die leidt tot oplossing van alle problematiek.

Bij uitwerking van de bouwplannen aan het Zeglis dient rekening te worden gehouden met mogelijk verregaande gevelmaatregelen om aan de grenswaarden te kunnen voldoen. Voor deze woningen kunnen in principe hogere grenswaarden worden verleend tot 55 dB(A). Om een geluidbelasting hoger dan 55 dB(A) op de gevels te kunnen toestaan zijn maatregelen bij bedrijven, in de overdrachtsweg of bij de gevels benodigd. Hierbij kan ook aan oplossingen als vliesgevels, afschermende balkons of (gedeeltelijk) dove gevels worden gedacht.

Voor de ter plaatse aanwezig zijnde ligplaatsen voor woonboten geldt dat deze niet geluidgevoelig zijn tot aan de invoering van de Omgevingswet.

Variant 1 is niet toereikend om de geconstateerde overschrijdingen op te lossen. Daarom zijn ook de varianten 2 en 3 onderzocht.

3.2 Variant 2: variant in verkleining gezoneerd industrieterrein

In figuur 2 (achter deze notitie) zijn de berekende 50 en 55 dB(A)-etmaalwaarde geluidcontouren opgenomen op basis van het toekomstige rekenmodel voor de tweede voorgestelde variant van herzonering. Ook hier is een voorstel voor een nieuw te wijzigen zonegrens weergegeven.

Omdat de geluidzone bij deze variant verder is verkleind zijn de zone-immissiepunten eveneens niet langer op dezelfde posities gelegen als in het huidige zonebeheermodel en het zonebeheermodel voor variant 1, maar op de gewenste toekomstige zonegrens, hetgeen een onderlinge vergelijking lastig maakt. De bouwplannen Jaagpad Oost zijn niet langer binnen de geluidzone gelegen en behoeven verder geen toetsing ten aanzien van de gewijzigde geluidzone.

Variant 2 leidt tot oplossing van de bestaande problematiek.

Verder is nog steeds sprake van geluidbelastingen boven de 55 dB(A) bij de te projecteren woningen langs het Zeglis. Maatregelen liggen in de sfeer van afscherming en/of gevelmaatregelen. Bij alle bestaande of geprojecteerde woningen binnen de zone wordt voldaan aan de grenswaarde of de bestaande MTG's. Er komen geen bedrijfswoningen binnen de geluidzone te liggen met een geluidbelasting groter dan 50 dB(A). Er behoeven geen verdere hogere waarden te worden vastgesteld indien van variant 2 wordt uitgegaan.

Voor de in de tabel genoemde ligplaatsen voor woonboten geldt dat deze niet geluidgevoelig zijn tot aan de invoering van de Omgevingswet.

3.3 Variant 3: variant in verkleining gezoneerd industrieterrein

In figuur 3 (achter deze notitie) zijn de berekende 50 en 55 dB(A)-etmaalwaarde geluidcontouren opgenomen op basis van het toekomstig rekenmodel voor de derde variant.

Variant 3 leidt eveneens tot oplossing van de bestaande problematiek. Maar voor nieuw te projecteren woningen langs het Zeglis blijven de opmerkingen die geplaatst zijn bij de varianten 1 en 2 eveneens van toepassing.

4 Volledig dezoneren

4.1 Voordelen en nadelen

De voordelen van de bestaande zonering zijn als volgt:

- Zonering biedt bescherming aan bewoners van woningen buiten de zone; het geluid van alle bedrijven bij elkaar mag ter plaatse van de zonegrens niet meer zijn dan 50 dB(A). Zonder zonering geen wettelijke beheersing van het gecumuleerde geluid.
- Zonering biedt rechtszekerheid aan bedrijven; oprukkende woningbouw binnen de zone is aan beperkingen onderhevig en kan veelal pas gerealiseerd worden na een hogere waarde procedure waarbij inspraak mogelijk is voor bedrijven.

Aan de zonering zijn echter ook nadelen verbonden:

- De zone moet worden beheerd; hieraan zijn kosten en procedures gekoppeld.
- De te grote juridische geluidsruimte van AMvB bedrijven moet in de regel worden ingeperkt (procedure met kosten).
- Woningbouw of realisatie van andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen de zone kent beperkingen.

De voordelen van het (volledig) opheffen van de zone zijn:

- Geen zonebeheer nodig.
- In toekomst geen rekening meer te houden met de Wgh bij geluidgevoelige ontwikkelingen.
- Regeling sluit aan bij de feitelijke situatie: zonder (wettelijke) zware lawaaimakers bestaat redelijkerwijs geen grondslag voor het in stand houden van een gezoneerd industrieterrein.

Goede ruimtelijke ordening zal – zonder geluidzone – via milieucategorisering moeten plaatsvinden. Dit houdt in dat (in het kader van planherziening) bij het niet-gezoneerde terrein, bijvoorbeeld via een systeem van inwaartse zonering, gewaarborgd moet worden dat

de omwonenden geen hinder ondervinden. Daarbij zouden de beperkt milieuhinderlijke bedrijven – op basis van milieucategorisering – aan de buitenrand van het terrein dienen te worden gesitueerd en de milieuhinderlijke bedrijven zover mogelijk vanaf de bebouwing¹.

4.2 Stapsgewijze dezoneren

Overwogen kan worden om via een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan stapsgewijze te dezoneren op momenten dat belangrijke geluidproducenten ter plaatse hun activiteiten staken. De zone wordt dan per geval "ingekrimpt" vanwege het vervallen van het aandeel aan de geluidzone van het desbetreffende bedrijf.

Duidelijke voordelen van een stapsgewijze dezonering zijn niet aan te geven:

- Aandachtspunt is de geluidbelasting boven de 55 dB(A) bij de te projecteren woningen langs het Zeglis. Uit rapport DF 2990-5-RA-004 is af te leiden dat maatregelen noodzakelijk zijn bij de twee belangrijkste geluidproducerende bedrijven, te weten Sterk Beton, Herculesstraat 47 en IJzerwerf Overdie Beheer B.V, Kitmanstraat 231. Een stapsgewijze benadering geeft geen voordelen boven een eenmalige (grote) stap in dezonering.
- Indien na gedeeltelijke dezonering een kleiner industrieterrein ex Wgh met een kleinere geluidzone resteert is de functie van dit industrieterrein nog steeds om de vestiging van grote lawaaimakers hier te accommoderen. Dit lijkt echter niet aan de orde bij een keuze voor zoneverkleining bij bedrijfsbeëindiging. Zoals eerder gesteld ontbreekt hier feitelijk de grondslag voor het in stand houden van een gezonde industrieterrein.

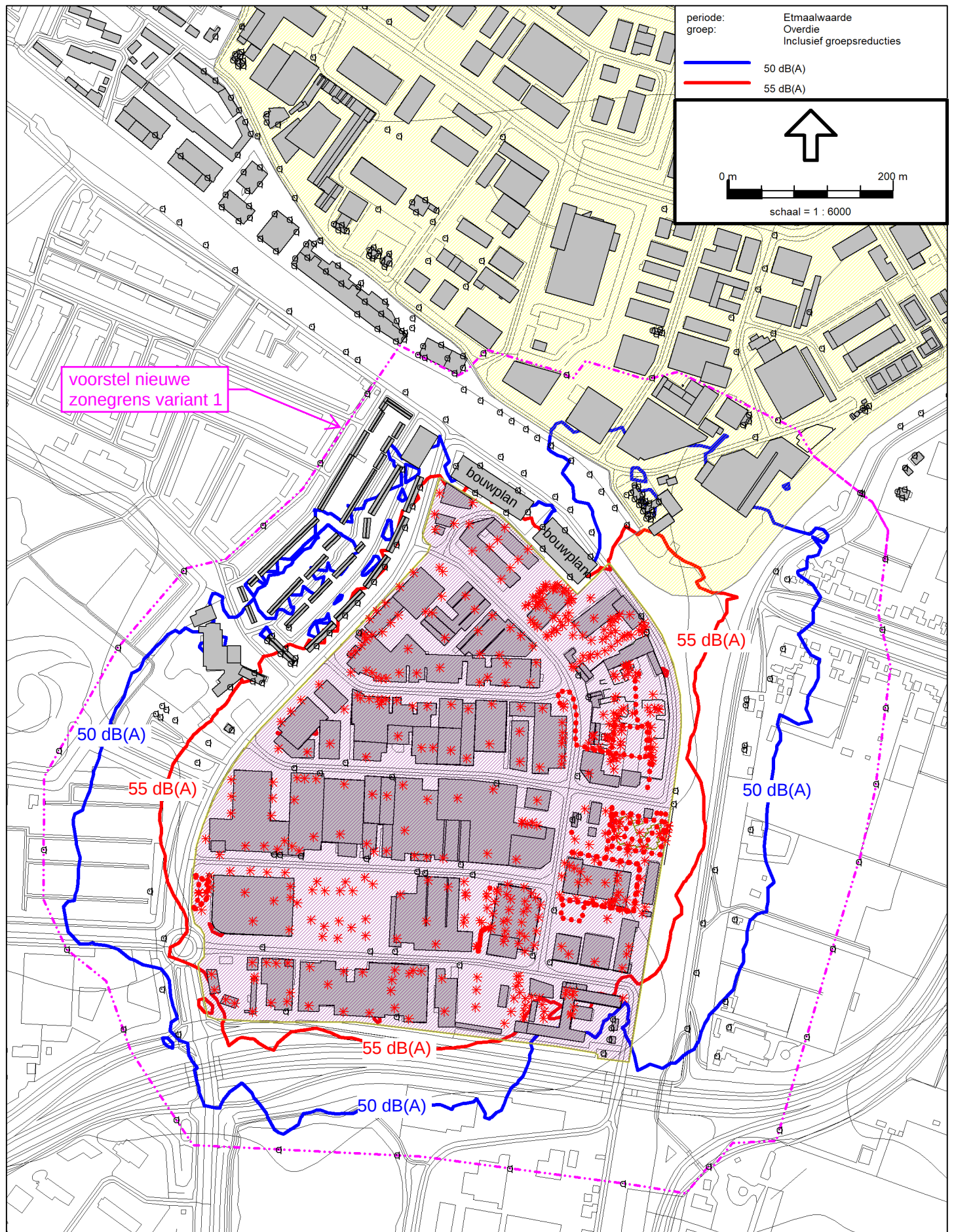
Zoetermeer,

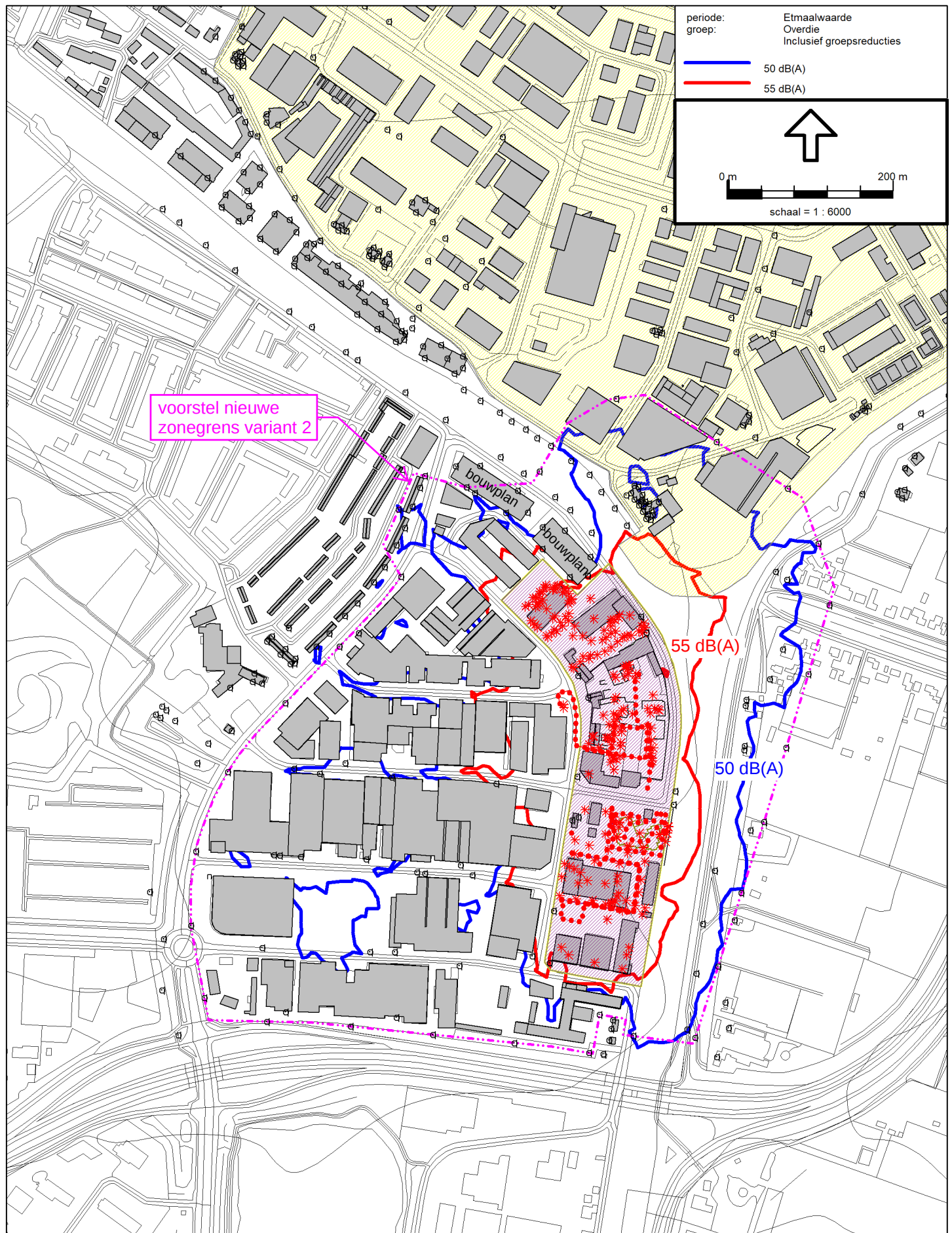
Deze notitie bevat 8 pagina's en 3 figuren.

¹ Voor milieuzonering in het bestemmingsplan is de VNG publicatie Bedrijven en Milieuzonering een belangrijk standaardwerk. Als gevolg van jurisprudentie heeft de publicatie bijna de status van 'pseudo-wetgeving' gekregen waarvan slechts gemotiveerd kan worden afgeweken. Uit jurisprudentie (zaaknummer 200809208/1/R1) blijkt ook dat de bouwstenen (richtafstandenlijst, omgevingstypen en functiemenging) correct moeten worden toegepast.

50 en 55 dB(A)-etmaalwaarde geluidcontour IT Overdie
(variant 1)

50 en 55 dB(A)-etmaalwaarde geluidcontour IT Overdie
(variant 2)

50 en 55 dB(A)-etmaalwaarde geluidcontour IT Overdie
(variant 3)

